

TOPONÍMIA DELS POBLES VALENCIANS

COCENTAINA

EL COMTAT

ACADE
MIAVA
LENCI
ANADE
LALLE
NGUA

**AJUNTAMENT
DE COCENTAINA**

ACADÈMIA VALENCIANA DE LA LLENGUA

SECCIÓ D'ONOMÀSTICA

COORDINACIÓ I GESTIÓ

Unitat de Recursos Tecnolingüístics

RECULL I TEXT

Vicent Cabanes i Fitor
Vicent J. Santamaria i Picó

AMB LA COL·LABORACIÓ DE

Josep Peres i Monter
Pere Ferrer i Marset
Salvador Vicent i Moltó
Constantino Valls Miñana
Rafael Ferrer i Cardona
Bernat Pérez i Palací
Anselmo Martí Brotons

DISSENY

Vicent Almar

MAQUETACIÓ I GRAFISME

Guillermo Tomás Lull

© Acadèmia Valenciana de la Llengua

Col·lecció: Onomàstica i Toponímia

Sèrie: Toponímia dels Pobles Valencians
Cocentaina, 39.

Editat per: Publicacions de l'Acadèmia Valenciana de la Llengua
Av. de la Constitució, 284
46019 VALÈNCIA
Tel.: 96 387 40 23
Adreça electrònica: avl@gva.es

Amb la col·laboració de: Ajuntament de Cocentaina.

ISBN: 84-482-3751-X

Depòsit legal:

Impressió:

COCENTAINA

Cocentaina, cap de la comarca del Comtat, està situat a la vora del riu d'Alcoi o Serpis. El centre urbà, que compta amb uns 11.000 habitants, es troba a 434 metres sobre el nivell del mar. El municipi inclou quatre poblacions pedànies: l'Alcúdia, el Poble Nou de Sant Rafel, els Algars i Penella, cada una amb personalitat pròpia. El terme municipal, de 52,47 km² de superfície, és de terreny muntanyós i està tancat a l'oest pel vessant oriental de la serra de Mariola.

La presència humana es constata a Cocentaina des del musterià (40.000 anys d'antiguitat). En la partida de les Jovades es troben restes d'un poblat neolític, i en les zones altes i escarpades (el piquet del Baladre, Mastec, el pic Negre i Sant Cristòfol) apareixen diversos poblats de l'edat del bronze valencià. És especialment important la presència de poblats d'origen ibèric al Terratge, el Sampo, l'Alberri, la Petxineta, la Torreta i el Castell. Cal ressaltar el poblat santuari necròpolis de la Serreta, situat entre el nostre terme i els d'Alcoi i Penàguila. De la presència romana es conserven testimonis que demostren l'existència de nuclis de poblament fragmentat, bàsicament *villae*, a les partides de la Plana, Polisixto i l'Alqueria de Caníssio. Del període musulmà coneixem assentaments agrícoles en les partides del Sampo, les Jovades, el Puntarró i un poblat d'altura situat en un dels vessants de la muntanya del Castell. Des del segle XI, el nom de *Qustantaniya* apareix en textos àrabs com a capital d'una regió administrativa que abastava tota la zona nord muntanyosa de l'actual província d'Alacant. L'any 1245 la vila passà a formar part de la Corona d'Aragó, i en 1291 Roger de Llúria, almirall de la Corona aragonesa, va ser el primer senyor feudal de la vila, el qual va iniciar la construcció de l'actual palau Comtal. Des de 1378 la vila passà per diferents mans fins que el 1448 la comprà Ximén Pérez de Corella, que aconseguí el títol de comte, i va fer les obres de reforma i ampliació del palau Comtal que li donen l'aspecte actual. Del segle XVI al XVII el títol de comtes de Cocentaina passà a la família de Benavides, i posteriorment a la família de Medinaceli.

L'activitat econòmica del municipi es desplega actualment en el sector de la indústria tèxtil i afins, a més d'altres empreses del sector secundari: cartó, plàstic, metal·logràfiques, etc. La terra cultivada, el 53% del sòl, es dedica bàsicament al secà.

Cocentaina celebra les festes de Moros i Cristians el segon diumenge d'agost en honor a sant Hipòlit, patró de la vila. Un altra festa de caire diferent és la Fira de Tots Sants, que se celebra des de 1346, privilegi del rei Pere IV el Cerimoniós.

OROGRAFIA I VIES DE COMUNICACIÓ

Orografia

Alt de la Cabanya	l'Escaleta
Alt de la Llobera	l'Escorripènia
Alt de la Venta	l'Ull del Moro
Balconada de Llopis	la Corona de Patot
Castellet del Mont	la Cova de la Monja
Collado de Sabata	la Petxineta
Cova de les Aranyes	la Rastellera
Cova de les Maravelles	les Glapisses
Cova de Pere Mas	les Monteses
Cova del Cofre	les Saleretes
Cova del Conill	Lloma de Benifleta
Cova del Llidoner	Lloma de Calibet
Cova del Racó Tancat	Lloma de Mastec
Cova del Venerable Escuder	Lloma del Malfaener
Cova dels Coloms	Montcabrer
Cova Tancada	Penya Banyada
el Cantalar	Penya del Cofre
el Carrascalet	Penya del Flare
el Cavall Bernat	Penyeta Blanca
el Comptador	Pic Negre
el Dit	Piquet del Baladre
el Mal Passet	Racó de Llobet
el Picador	Serra de Mariola
el Racó Tancat	Serreta de Santa Bàrbera
els Dubots	Sima del Cavall
l'Alberri	Sima del Descarregadoret
l'Altet	

Vies de comunicació

Antic Camí de la Pedrera de Farra	Camí de Benimarfull
Antiga Via de Cocentaina a Gandia	Camí de Capenal
Camí d'Arpella a Benataire	Camí de Fraga a l'Alcavonet
Camí de Benideu	Camí de Frangí de Baix
	Camí de Frangí de Dalt

Camí de l'Alberri
Camí de l'Esquererola
Camí de la Bassa Nova a la
Cabanya
Camí de la Boronada
Camí de la Calàndria
Camí de la Jaquera
Camí de la Pedrera
Camí de la Pedrera de Niuet
Camí de la Penya Banyada
Camí de la Plana
Camí de la Torre
Camí de les Trilles
Camí de Llopis
Camí de Mastec
Camí de Patot
Camí de Pequís
Camí de Sucranyes
Camí del Barranc de Penella
Camí del Castell
Camí del Mas de la Penya
Camí del Mas dels Corral

Camí del Poble Nou a Alcoi
Camí del Poble Nou a la
Carretera de Benilloba
Camí del Pont Tallat
Camí del Puntarró
Camí del Racó de Llobet
Camí del Terratge
Camí dels Algars
Camí dels Planets a Penella
Camí dels Talecons
Camí Vell d'Agres
Camí Vell de Benilloba
Camí Vell dels Secans
Carretera d'Alcoi a Benilloba
Carretera de Benilloba
Carretera de Cocentina a
l'Alqueria
Carretera de Gorga
Carretera dels Algars al Poble Nou
Creu de València
Ferrocarri d'Alcoi a Xàtiva
N-340

HIDROGRAFIA

Hidrografia

Abeurador de Caníssio
Barranc de Capenal
Barranc de Caraita
Barranc de Fontanelles
Barranc de Forminyà
Barranc de Fraga
Barranc de l'Albarzer
Barranc de la Bellotera
Barranc de la Cova
Barranc de la Foia
Barranc de la Palisana
Barranc de la Penya Banyada

Barranc de la Perera
Barranc de la Querola
Barranc de Moran
Barranc de Mossén Vicent
Barranc de Patot
Barranc de Penella
Barranc de Piera
Barranc del Bou
Barranc del Carrascalet
Barranc del Mas de la Penya
Barranc del Soliguer
Barranc del Sord

Barranc dels Paradets
Barranc Fondo
Barranquet d'en Cortes
Barranquet del Pont
Bassa de la Teuleria
Bassa del Mas de la Foia Ampla
Bassa del Moro
Depòsit de Forminyà
Depòsit de Sant Cristòfol
Depòsit de Santa Bàrbera
el Batanet
els Clots d'Ol
Font de Borràs
Font de Fontanelles
Font de Julià
Font de l'Engarguller
Font de l'Esquererola
Font de l'Hedra
Font de la Boronada
Font de la Carrasca
Font de la Gralla
Font de la Palisana
Font de la Penya Banyada
Font de les Huit Piletas
Font de Penella
Font de Pere March
Font de Polisixto
Font de Prats
Font de Sant Vicent
Font de Sanxo

Font del Carrascalet
Font del Fabricant
Font del Mas de la Penya
Font del Molí de Corretges
Font del Montcabrer
Font del Pouet
Font del Racó de la Mala
Cabra
Font del Racó de Llobet
Font del Raspall
Font del Sompò
Font del Xop
Font dels Agullons
Font dels Bassiets
Font dels Paradets
Fonteta de l'Om
Fonteta de l'Òpera
Molí de Cartons
Molí de Corretges
Molí de la Costera
Molí de Serelles
Molí de Soteu
Molí del Terratge
Molí del Vicari
Pou de la Querola
Reg de la Calàndria
Riu d'Alcoi
Riu de Penàguila
Volta de Mallols
Volta del Rossinyol

PRESENCIA HUMANA

Poblament

Alqueria de Canísio
Casa de Frau
Caseta d'Isaïes
Caseta de Borràs

Caseta de Callosa
Caseta de Darrefavar
Caseta de Fitor
Caseta de la Fera

Caseta de la Foia de les Monges
Caseta de la Impremta
Caseta de la Mel
Caseta de la Roja
Caseta de la Roja de l'Alcúdia
Caseta de les Herreres
Caseta de Marcet
Caseta de Menino
Caseta de Mossén Vicent
Caseta de Reig
Caseta de Rovira
Caseta de Sant Antoni
Caseta de Selfa
Caseta de Sister
Caseta de Sucranyes
Caseta de Tanilla
Caseta del Campaner
Caseta del Fabricant
Caseta del Rosari
Caseta Verda
Casetes de March
Cecília
Cocentaina
el Batà
el Poble Nou de Sant Rafel
el Talecó de Baix
el Talecó de Dalt
el Teular Nou
els Algars
Era dels Pílons
Ermita de Sant Cristòfol
Gormaig
l'Alcúdia
l'Algarillo
la Caseta Currucalles
la Caseta Xangorra
les Alqueries de Benifloret
les Amàlies
Mas de Bellot
Mas de Benataire

Mas de Caníssio
Mas de Capenal
Mas de Cosme
Mas de Domingo
Mas de Ferrer
Mas de Fideli
Mas de Forminyà
Mas de l'Alcofra
Mas de l'Arpella
Mas de l'Era
Mas de la Bellotera
Mas de la Cova
Mas de la Foia Ampla
Mas de la Foia de les Monges
Mas de la Penya
Mas de la Querola
Mas de la Teuleria de Baix
Mas de la Teuleria de Dalt
Mas de la Teuleria del
Llidoner
Mas de Llopis
Mas de Margarit
Mas de Mastec
Mas de Prats
Mas de Rodes
Mas de Sabata
Mas de Sister
Mas de Vilanova
Mas de Vilaplana
Mas de Vitòria
Mas del Clot
Mas del Ferreret
Mas del Pantanet
Mas del Pinaret
Mas del Puntarró
Mas del Racó de Llobet
Mas del Sampo
Mas del Terratge
Mas dels Corral
Mas dels Planetes

Mas dels Tossals
Mas Nou
Maset d'Esteve
Maset de Miró
Parador de Sant Jordi
Penella
Refugi del Centre Excursionista
Contestà Les Foietes

Venta de Sant Joan
Venta de Sant Josep
Venta del Cigró
Venta del Pilar
Venta Nadal

Partides i paratges

Abeuratget
Arpella
Bellot
Benataire
Benialbò
Beniassèn
Benideu
Benifleta
Benifloret
Calibet
Cecília
el Batanet
el Betlemet
el Clot
el Clot de Salteri
el Morero
el Pantanet
el Pla d'Almaina
el Pla d'Anton
el Pla de les Codolles
el Poble Nou de Sant Rafel
el Puntarró
el Racó de la Rata
el Real Blanc
el Realenc
el Reg Xic
el Terratge
els Algars
els Dubots

els Secans
els Talecons
els Tossals
Fideli
Forinyanes
Forminyà
Fraga
Frangí de Baix
Frangí de Dalt
Gormaget
Gormaig
l'Alberri
l'Alcavonet
l'Alcofra
l'Alcúdia
l'Altet
la Boronada
la Borriolera
la Cabanya
la Caixa de Montero
la Calàndria
la Comuna
la Devesa
la Foia
la Foia Ampla
la Foia de les Monges
la Jaquera
la Llegona
la Llobera

la Lloma del Cavall
la Palisana
la Plana
la Querola
la Solaneta de Baix
la Torre
la Volta del Rossinyol
les Alqueries de Beniflore
les Glapisses
les Jovades
les Teuleries

les Trilles
Mastec
Morop
Patot
Penella
Pequís
Piera
Polisixto
Racó del Sapo
Sant Cristòfol
Solana de Prats

Altres llocs d'interés

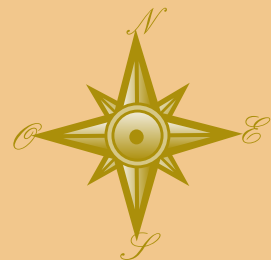
Arenera de Botella
Castell de Cocentaina
Castellet de Penella
Ermita de Penella
Estació de Dalt
Estació de Santa Bàrbara
l'Alberri

la Comuna
la Pedrera
la Serreta
Mastec
Pedrera de Farra
Poblat Ibèric de l'Alberri
Polígon Industrial de l'Alcúdia

Orografia i vies de comunicació

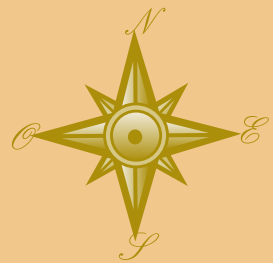
Hidrografia

	Capital de municipi		Séquia		B. Barranc
	Nucli de població		Font		Obra hidràulica
	Riu		Obra hidràulica		Molí
	Barranc				
	Carretera				

Presència humana

Capital de municipi

Nucli de població

Riu

Rambla, barranc

Carretera

Ferrocarril

Castell

Gravera

Ermita

Molló

Mas, casa

Polígon industrial

Restes arqueològiques

Estació de Ferrocarril

Creu, creu de terme

Poblats Ibèrics

Partida

Paratge

